

**Delphi**

# Att följa branschregler - ett bevis på fackmässighet?

**Marcus Lindkvist** / Senior Associate / Advokat

**Torben Beck Johansson** / Senior Associate / Advokat



# Att följa branschregler – ett bevis på fackmässighet?

Marcus Lindkvist / Senior Associate / Advokat  
Torben Beck Johansson / Senior Associate / Advokat

**Det finns ett flertal anvisningar för hur entreprenadarbeten bör eller ska utföras, t.ex. Boverkets Byggregler, BBR, AMA-beskrivningar och specifika anvisningar för vissa fackområden utgivna av olika organisationer. Särskilt för våtrum finns det flera anvisningar upprättade av olika organisationer. Gemensamt kallas sådana anvisningar nedan för *branschregler* om inte en viss typ av branschregler åsyftas. Dessa branschregler kan påverka frågan om en entreprenad är behäftad med fel. Har man avtalat om att vissa branschregler ska följas, blir frågan om fel förhållandevis enkel att avgöra. Om utförandet avviker från branschregler, avviker utförandet också mot parternas avtal och då föreligger fel. Även om man inte avtalat på sådant sätt, så ska entreprenader som regel utföras *fackmässigt*. Om entreprenaden inte har utförts fackmässigt, föreligger som regel fel i entreprenaden.**

Inte sällan uppstår tvister under eller efter entreprenader där den kritiska frågan är om ett visst arbete är/har varit fackmässigt eller inte. Det förekommer att beställare påstår att avvikelser från branschregler som inte särskilt avtalats innebär att det även föreligger avvikelser från kravet på fackmässighet. Det är dock svårt att avgöra i vilken utsträckning avsteg från branschregler ska ligga

till grund för ett konstaterande att ett arbete inte är fackmässigt.

Artikeln tar sikte på begreppet *fackmässighet* och hur branschregler påverkar bedömningen av vad fackmässighet närmare innebär.

## **Betydelsen av begreppet fackmässighet och felbedömningen i relation till branschregler**

I allmänhet ska alla tjänster utföras fackmässigt, oavsett om de utförs för en konsument eller för en kommersiell aktör. Att en tjänst ska utföras fackmässigt innebär enligt Högsta domstolen att tjänsten ska utföras med den grad av skicklighet, effektivitet och kunskap som kan krävas av en normal säljare i sådana situationer. Att bestämma vad man kan förvänta sig av "en normal säljare" är givetvis svårt, och ger inget klart svar på vilken betydelse branschregler har för bedömningen.

### *Konsumententreprenader*

Enligt 4 och 9 §§ konsumenttjänstlagen (1985:716) kan fel föreligga om entreprenören inte utfört tjänsten på ett fackmässigt sätt.

I förarbetena till konsumenttjänstlagen har lagstiftaren utvecklat vad denne närmare avser med fackmässighet. Att en tjänst ska utföras fackmässigt innebär att den ska

utföras med den skicklighet, effektivitet och kunskap som kan förväntas av en normalt kunnig yrkesperson. Som riktmärke ska konsumenten kunna förvänta sig det handlande som kan krävas av en normalt skicklig och kunnig samt seriöst arbetande fackman inom det område som den aktuella tjänsten gäller. Vägledning för bedömningen av vad som ska anses vara fackmässigt i en viss bransch hämtas dels i allmänna eller särskilda beskrivningar eller anvisningar avseende material och metoder m.m., dels i vad som i olika fall utgör god yrkes- eller branschpraxis.

Vad särskilt gäller Boverkets byggregler, kan nämnas att dessa är av stor betydelse vid bedömningen av om ett arbete har utförts fackmässigt eller inte. Har en entreprenör brutit mot Boverkets byggregler är det möjligt att arbetet ändå kan anses vara fackmässigt, men det är sällsynt att så är fallet.

Trots att Boverkets byggregler ska tillmätas stor betydelse kan konstateras att anvisningarna i dessa är allmänt hållna och kan sägas utgöra ett ramverk för frågan om vad som kan anses vara ett fackmässigt utfört arbete. För att bedöma fackmässigheten i det enskilda fallet kan det därför bli aktuellt att hämta anvisningar ur andra regelverk, vilka förklarar eller utgör förutsättningar för att uppfylla anvisningarna i Boverkets byggregler. Sådana anvisningar förekommer i standarder som tagits fram inom den eller de särskilda branscherna som arbetet hör till. Specifika branschregler kan alltså vara relevanta, men avvikelser från sådana innebär inte i sig att fel föreligger. Resultatet kan följaktligen vara fackmässigt även om avvikelse från branschreglerna föreligger.

#### *Kommersiella entreprenader*

För kommersiella entreprenader föreskriver även AB 04 och ABT 06 att utförandet ska vara fackmässigt. För standardavtalen finns inga förarbeten som konkretiserar vad som avses, och kommentarerna till bestämmelserna ger begränsad vägledning. Det finns dock uttalanden i praxis och doktrin som ger viss vägledning. Även för kommersiella entreprenader utgår man från vilket fackområde utföraren utför arbete inom. Boverkets byggregler kan, likt vad som gäller i konsumentförhållanden, givetvis ha betydelse även i kommersiella förhållanden. Även AMA-beskrivningar kan vara av betydelse vid fastställande

av vad som är fackmässigt i ett visst fall, särskilt om beskrivningen är granskad av branschen i ett omfattande remissförfarande. Sannolikt har även regler utgivna av branschorganisationer betydelse för bedömningen, även om de inte i sig är avgörande (se om konsumententreprenader ovan).

Om en kommersiell beställare i entreprenadhandlingarna har redovisat ett utförande som inte är fackmässigt svarar emellertid beställaren för detta, vilket framgår av AB 04 kap. 2 § 1 st. 2 men. 2. Däremot har entreprenören en skyldighet enligt AB 04 kap. 2 § 9 att underrätta beställaren om att ett föreskrivet icke-fackmässigt utförande är olämpligt.

#### **Avslutning**

Branschregler har en stark ställning på marknaden och det är sådana man i allmänhet refererar till när man ska bedöma fackmässigheten av entreprenadarbeten. Detta kan till exempel medföra att en domstol i en tvist utgår från branschreglerna även om dessa inte har särskilt föreskrivits. Endast ett konstaterande av att avvikelse skett från branschregler är däremot sällan tillräckligt för att konstatera att fel föreligger. Av praxis framgår att det som regel även krävs muntliga uppgifter till stöd för att man normalt kan förvänta sig ett utförande enligt branschreglerna och att avvikelser innebär risker för till exempel skador. Trots detta kan en avvikelse från branschregler ge en tydlig indikation på att ett visst arbete inte är fackmässigt.

Det ska slutligen nämnas att det särskilt för besiktningsmän är av stor vikt att vara väl införstådda med innebörden av begreppet fackmässighet och hur det i praktiken tillämpas av domstolarna. Om frågan om fackmässighet ska prövas av en domstol, krävs ofta att en besiktningsman kan redovisa sin bedömning om varför en avvikelse från branschregler också innebär en avvikelse från fackmässighet för att bevisa att det är fråga om ett fel.

#### **Kontakt**

Marcus Lindkvist / Senior Associate / Advokat  
marcus.lindkvist@delphi.se

Torben Beck Johansson / Senior Associate / Advokat  
torben.beck.johansson@delphi.se